

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

A választókerületek

uj beosztásán dolgozik a Tisza kormánya. Dolgozik a maga módja szerint. Ugy, amint közismert lelkiismerete és céljai kívánják. Jól sejtették a mozgató rugókat, amelyek szerint ezt a munkát végzik. Hogy azonban a legcsekélyebb kétségünk se lehessen felőle, mutatól már is napvilágra kerül egy egy jellemző mozzanata is ennek a mesterkedésnek.

Nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy Tisza István gróf a magyar alkotmány szétfomolása körül végzett munkája koronájának szánta a választókerületek új beosztását. Mert amit eddig végzett, mind-mind nagyon is gyorsan mulandó lehet. De ha a választókerületeket sikerül tervei és céljai szerint beosztani: ezzel azután olyan erős várat emel a mai rendszer köré, amelynek a lerombolása óriási erőbe és sok-sok időbe kerülhet s kitudja, milyen és mennyi áldozatunkkal jár.

Mert ki ne láthatná át, hogy e téren olyan munkát végezhet Tisza, amely munka a magyar képviselőházat mindörökké teljesen függetleníti a magyar nemzet skaratától. Olyan országgyűlést csinálhat nemcsak a legközelebbi választásra, hanem időtlen időkre, amely a magyar nemzettel semmiféle érzelmi és erkölcsi közösségben nem lesz, hanem éppen ellenkezőleg, belülről a dologtalan herék oligarchikus hatalmának, kívülről pedig a bécsi hatalom mindenkori akaratának lesz a végrehajtója. Természetesen mindig a — néppel, a nemzettel szemben.

A mint egy-egy tero már felbukant, világosan látszik belőle, mint akarják keresztül vinni pokoli szándékukat.

A mint tudjuk, ma is van fölös számmal olyan választókerület, amelyek mindig biztos mandátumszállító a — mindenkori kormánynak. Nem bánják ezek, bármilyen kormány van, ha mindjárt azzal a nyílt programmal jön is a kormány, hogy holnap már Bécsbe hívja össze az országgyűlést s holnapután meg már be is kebelezik egész országunkat az osztrák birodalomba, ezek a kerületet tántoríthatatlan kormánytámogatók. Mert a legtöbbje nem is tehet másként, teljesen a kormány nyomása alatt áll minden választója.

Ezek a mindenkori kormánykerületek — a melyeket már lelteri kormánykerületeknek is hívnak — a kincstári kerületek s a nemzetiségi vidékek választókerületei, no meg ezeken kívül van még néhány jól ismert kerület, a mely az ország többi vidékei rovására mindenkori kormánypártiságából élőködik.

Az most a szándékuk Tisza Istvánéknak, hogy ezeket a mindig hű kormánypárti kerületeket — szaporítsák. A mennyire csak lehet. A tiszta magyar és függetlenségi érzésű kerületeket meghagyják nagy kerületeknek, míg az ő biztos kerületeiket felaprózzák. Vagy pedig úgy viszik keresztül tervüket, hogy a függetlenségi kerületekhez döntő súlylyal csatolnak — szolgálatukra mindig kész területeket.

Több lesz a képviselők száma a mostaninál, de a többlet aztán mind a kormánypárt javára esik. Sőt a mostani függetlenségi kerületeknek is a megfertőzésével a mai függetlenségi kerületekből is számít a kormány a maga javára.

Igy aztán igazán könnyű lesz mindenkori kormánytöbbséget szerezni a — képviselőházban, amely úgy táncol amint Tiszákék fűtylnek. Így aztán csakugyan mindörökké lehetetlenne volna tehető mindentéle függetlenségi törekvés s a magyar nemzetnek minden vágya és minden jó reménye.

Cs khogy egy súlyos bökkenő van ebben az egész számításban. Az, hogy ez az egész számítás a — nemzet ellen megy. A nemzet börtére, a nemzet kárára.

Többsége lehet fenn az országházban a kormánynak, de a nemzet óriási többsége a — kormány ellen van.

Már az 1910 iki választás eredményeiskijátszása volt a nemzetnek. Ezen az általános képviselőválasztáson a mai munkapárti kormányn mindenféle erőszak, vesztegetés, etetés-itatás dacára 22 és fél ezerral kevesebb szavazat esett, mint az ellenzékre.

Vagyis csak 48.2 százalék szavazott a kormánynra, míg 58.8 százalék az ellenzékre. Nyilvánvaló tehát, hogy a nemzet választóinak többsége már ekkor is az ellenzék mellett volt.

Mivé nőtt ez az ellenzéki többség három év óta, azt csak az nem látja és nem tudja, aki nem akarja.

Mégis az országgyűlésbe óriási többségben jutott be a kormánypárti többség s nagy többségben van benn ma is.

Hát ez el nem tagadható nemzet többség fogja keresztül huzni Tiszákék összes számítását. Ideig-óráig csak mehet ez a nyilvános csalás, mely bent a képviselőházban a nemzet többségének hirdeti a nemzet kisebbségének a képviselőit s e kisebbség akaratát a nemzet akaratának, azonban egy nemzettel sokáig csak nem lehet ilyen csuf és gonosz játékot űzni.

Ha a parlamentben nem érvényesítheti a nemzet többségi akaratát, bizonyára érvényesíteni

fogja künn az országban, a parlamenten kívül.

Ha aztán majd ez az akarat érvényesítését a nemzet is a nagy Pavlikosan és Gerőiesen viszi majd keresztül Tiszákékkal szemben, ne essék zokon! Hiszen csakis azt fogjuk megmutatni, hogy amit Tisza és kicsi gárdája tud a nemzetel szemben, ez az óriási nemzet is tudja — Tiszákékkal szemben.

Ne essék majd zokon! kp.

A POLITIKA NIREI.

Andrássy programja és pártalakítása.

Gróf Andrássy Gyula szeptember 17-én a fővárosban tartja meg zászlóbontását. Abban a levében, a melyben pártalakítási szándékát nyilvánoságra hozta gróf Andrássy Gyula, csak röviden volt körvonalozva a párt programja, helyesebben a párt alakításának szükségessége. A kommentárok kapcsán, a melyek gróf Andrássy Gyula első levélével összefüggésben megjelentek, egyes hírlapi nyilatkozatokban célzásokat tett gróf Andrássy Gyula az új párt programjának egyes részleteire, de a párt programját ez ideig még nem fejtette ki. Ez a program értesülésünk szerint huszonkét pontból áll. Gróf Andrássy Gyula szeptember első napjaiban a fővárosba érkezik és akkor fogja megállapítani barátaival és az Országos Klub tagjaival a szept. 14 iki zászlóbontás részleteit.

A pártalakítás országos népgyűlés keretében fog megtörténni. Hogy ki lesz a népgyűlés és az új párt elnöke, erre vonatkozólag még nincs döntés. Az a kombináció, hogy Széll Kálmánt szemelték ki a népgyűlés, illetve az új párt elnökének, csak önkényes kombináció, mert Széll Kálmán ezideig még nem nyilatkozott a tekintetben, hogy megszünteti-e a jelenlegi pártokivüli 67-es pártállását és hogy belép-e az Andrássy pártba.

Gróf Zichy János volt vallás-és közoktatásügyi miniszterrel is azt kombinálták, hogy belép a pártba. A mi legilletékesebb helyről szerzett információink szerint gróf Zichy János nem lép be az Andrássy pártba.

A szeptember 14 iki zászlóbontás után Andrássy és pártja országos agitációt indít és a vidék nagyobb városaiban, ott, ahol a pártalakítás sikerrel biztat, népgyűléseket fognak tartani, a melyeken gróf Andrássy Gyula is megjelenik.

Békekötés után.

Törökország készülődése. — A cár kézírata. — Bulgária lemond Drinápolyról. — Baj van a közvetlen tárgyalással. — Bolgár remény. — Szerbia Oroszország ellen.

Csak nem akar rend lenni a Balkánon. Torlódnak az események, melyek valószínűvé teszik, hogy a hatalmak újabb beavatkozásra lesz szükség, ha végleges rendet akarnak teremteni a Balkánon.

Törökország erősen készülődik. Mire? Ezt ma bajos volna megállapítani. Ahogy ma fest a helyzet, Drinápoly minden valószínűség szerint vissza kerül török kézre, sőt az aegai tenger partvidéke, melyet a londoni egyezmény biztosított Bulgáriának, újólag török kézen van.

Ezek mind olyan jelenségek, a melyek arra vallanak, hogy a Balkánon még mindig alapos a a fölfordulás.

Lemond Bulgária Drinápolyról.

Az Evening Standard konstantinápolyi levelezője jelenti lapjának, hogy Bulgária és Törökország között közvetlen tárgyalás van folyamatban és hogy Bulgária Drinápolyra való minden igényéről lemondott.

Baj van a közvetlen tárgyalással.

Bulgáriában szeretnék elkerülni hogy Törökországgal közvetlen tárgyalást kezdjenek, mert ez azt jelentené, hogy Bulgária elismeri a londoni szerződés semmisségét és ezzel teljesítve volna a török katonai és diplomáciai akció főcélja. Arra a rossz hatásra való tekintettel, amelyet Drinápoly esetleges átadásáról szóló hírek keltenek, a bolgár kormány megtagadja Nacsezicset és azt mondja, hogy nincs joga a tráciai kérdérről tárgyalni a körökkel. A bolgár kormányt erre a magatartásra külső okok kényszerítik.

Szerbia Oroszország ellen.

A hivatalos körök visszautasították azt, hogy a balkáni kegyetlenségek megállapítására a kiküldött bizottságban Oroszország is képviselve legyen. Ez a bizottság tagjait rendkívül elkedvetleníti. Aggasztónak és jogosulatlannak mondják, hogy most Szerbia támaszt kifogást a nemzetközi bizottság ellen, a melynek tárgyilagossága kétségen kívül van és így akarja hátráltatni a bizottság működését. A Miljukov ellen irányult szerb támadást a bizottság tagjai szolidárisan visszautasítják.

Meglötte magát a nagylaki segédjegyző.

Gyógyíthatatlan betegség és a szegénység kergették a halálba.

Ma reggel tragikus öngyilkosság történt Nagylakon. A község fiatal segédjegyzője egy revolver lövéssel véget vetett életének. Fiatalon, 28 éves korában súlyos betegségtől megkínzottan, mostoha anyagi viszonyai folytán a szegénység átkos testétől lenyűgözve, megütötte az életet s a halálba menekült. A szerencsétlen fiatal ember tragikus sorsa mély részvételt keltett a községben, hol általában rokonszenveztek a boldogtalan fiatal emberrel, kinek tragédiájáról tudósítónk a következőket jelenti:

Mudri András Nagylak község segédjegyzőjét Csanádmegye neveltette. Mint szegény árva került a csanádmegyei „Erzsébet” árvaházba, ahol a tehetségesnek látszó fiatal embert kitanították.

Elvégezte iskoláit s a vármegye nem feledkezett meg nevelőjéről, bejuttatták Nagylakra segédjegyzőnek. Ott dolgozott a község házában mai napig.

Csekély fizetéséből természetesen nem futotta azokra a passziókra, amelyekről azt hitte, hogy ez az ő uri mivohához tartozik. Magyarán mondva tovább nyújtózkodott mint takarója ért. Így aztán nem csoda, ha a szerencsétlen fiatal ember feje fölött összecsaptak az adósság hullámai.

Ez lett volna a kisebbik baj. Nagyobb baj volt az adósságnál gyógyíthatatlan betegsége, melyről tudta, hogy rövidesen megöli. Félt, irtózott a hosszú kínos haláltól, amelyről tudta, hogy rövidesen eljön érte. Az öngyilkosságra gondolt, mely egy pillanat alatt megszabadítja a kínos szegény jelentől s a borzalmasnak ígérkező jövőtől.

Sötét írvét ma végrehajtotta a halálra szánt segédjegyző. Halála előtt megegyszer, utoljára kiakarta magát mulatni. Kiment a népligetbe és egy álló napig mulatott a maga módja szerint. Mikor aztán az utolsó garasa is elfogyott, mikor az utolsó nótája is elhangzott, szép nyugodtan hazament lakására. Papírt, ceruzát vett elő s megírta utolsó búcsulevelét a nagylaki főbíróhoz, mely következőképp hangzik:

Nagyságos Főszolgabíró Ur!

Életemnek önként vettem véget. Az öngyilkosság oka: szorult anyagi helyzetemből nem találtam más kivezető utat.

Alázatos szolgája
Mudri András.

Mikor elvégezte az írást, elővette revolverét, halántékához illesztve főlökte magát. Jól célzott. A gyilkos golyó nyomban megölte.

A revolverlövésre figyelmesek lettek a házbeliek. Berohantak Mudri szobájába, ott találták az ágyban holtan, kezében még füstölgött a revolver. A házbeliek nyomban orvost hívtak, de biz az orvos már csak a beállott halált konstatálhatta.

Az öngyilkosság híre gyorsan terjedt Nagylak községben s nagy szenzációt keltett.

A szerencsétlen véget ért fiatal embert holnap fogják eltemetni.

NAPI HIREK

Tájékoztató

Naptár augusztus 27 Szerda Róm k. K. József Protestáns József Gör. kath. Augusztus 7 Nap 4 óra 31 perckor nyugati óra 40 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozás várható, még helyenkint főleg keleten, esővel vagy zivattal. Sűrűnyprognózis: Elyh keleten sokhelyütt csapadék, zivatarok. Dátum-mérésként 20-1 Celsius.

Vége a kánikulának. Hát egyáltalában volt ebben az évben kánikula? kérdezheti mindenki, mert az időjárásból ugyan nem lehetett észrevenni. Ebben az évben valóban csak a kalendáriumban volt kánikula s Bertalan napon ez is véget ért. Az egy hónap alatt, míg a kánikulánk perzselő melegét kellett volna át szenvednünk, alig volt 4-5 verőfényes szép nap, de a nagy melegt ezeken a napokon sem éreztük; teljesen eseménytelen napunk pedig összesen kilenc volt ez idő alatt. A növényzet, a kerti és mezői vetemények jó részt elrothadtak a földben. Ha a vén asszonyok nyara hozza meg egy kis jóidőt, ez már csak a tengerin és szőlőn látható; de ha továbbra is esős marad az időjárás, ezek is teljesen tönkremennek.

Megfelebbezett határozat. Makóváros építési testülete legutóbbi közgyűlésében elhatározta, hogy a polgári leányiskolát egy földszinti épülettel kibővíti. E határozat ellen ma Papp József városi képviselő felekezési adott be és ebben a polgári leányiskolának a Dégi-féle telken való felépítését kéri.

Igazgatói kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Ferency Kálmán földéaki tanítóit igazgató tanítóvá léptette elő s jelenlegi állomáshelyén meghagyta.

Kedvezményes vasúti jegy a kolozsvári földbirtokpolitikai nagygyűlésre. A kereskedelmi miniszter a szeptember hetedikén tartandó kolozsvári országos földbirtokpolitikai nagygyűlés résztvevői számára ezer darab kedvezményes vasúti jegyváltásra jogosító igazolást engedélyezett. A gyűlés rendezősége kéri a gazdaközönseget, hogy igazolást csakis az kérvén, aki minden bizonynyal résztvesz a nagygyűlésen.

Uj polgári iskolai tanárnő. A makói polgári leányiskolánál most szervezték véglegesen a kézimunka tanárnői állás, melyet eddig Goltner Margit töltött be. Goltner Margit eddigi működése olyan kitűnő volt s mindenkinek annyira meglegedésére szolgált, hogy a városi iskolaszék mai ülésében a véglegesen szervezett állásra a kiváló tanárnőt egyhangulag megválasztotta.

Eltűnt egy elmebeteg makói leány. Lukács Lidia 25 éves makói leány, kinek elméje gyermekkor óta elborult, tegnap eltűnt szülei Kürt-utcai lakásáról. A szerencsétlen teremtést körözi a rendőrség.

Az első sárguló falevél másutt a fürdő szezon halálát jelenti s ha azt az őszi szél végig szórta strandok, eszplándok bokrai közt, megszűnik a zajos, vidám élet. A mi Félixfürdőnkben, melynek híré

évről-évre messzebb tájakra vicszik szét, amely immár a külföld érdeklődését is magára vonja, a nyári szezon végén új évad kezdődik. A mezei munkák végeztével Bihar, Hajdu, Békés, sőt a távolabbi vármegyék birtokosai s azok, akik az őszi kellemes időszakára használták üdülésüket, önnel keresik fel a csodálatos gyógyvívő erejű forrásokat Félixfürdőben, mely ilyenkor a szokottnál is nagyobb kényelmet nyújt hat s nagyobb figyelemmel fogadná a gyógyulás céljából ide érkeztet betegeit. Mint értesültünk szeptember 1-étől kezdve a szoba árakat 30 százalékkal mérsékelik s az álamvasutak igazgatóságánál lépések történtek arra nézve, hogy a vonatok közlekedésének rendjét október 1-éig változatlanul s november 1-éig korlátozva tartás fenn a közönség kényelmére. A fürdő élénk látogatásának magyarázata, hogy a meleg gyógyító kenes forrásokat a nyár elmúltával sokan kellemesebbnek és gyógyulásra hatásosabbnak tartják. Virágh Károly népszerűvé vált zenekara naponta háromszor tizenét rendez.

Leginomabb, elszármíthatatlan francia „Mimi” férfi gummi-öv szer 1 tucat 2 korona 50 fillér, 2 tucat 4 korona 50 fillér, 3 tucat 6 korona. Porto 30 fillér.

„Hez”, Budapest, VIII. Losonez utca 13. Diszkrét széküldés.

Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Sándor János 8 hónapos Sztau Pál 17 éves korában.

Gyermekek halálos tragédiája.

Istenítélet Zalában.

Mint Nagykanizsáról jelentik, Zalamegye eisőlendvai járásában tegnap rettenetes vihar szántott végig. Dél felé fekete felhők tornyosultak az égbolton, két óra tájban pedig kitört a vihar olyan elemntáris erővel, hogy alig fél óra alatt viz alatt állott az egész vidék.

A hatalmas víztömegetől csakhamar megáradt a Lendva patak és kőöntött medréből, előntve a kukoricaföldeket, a szőlőket. Kababér község határában elmosta az ár a vasúti töltést, úgy hogy míg helyre nem hozzák, megakadt a vonatközlekedés. Nem messze Alsó-Lendvától folyik a Mula, emberemlékezett óta a legcsöndesebb folyó. Erre igazán el lehetett mondani Petőfi híres sorait:

Zugva, bögve törte át a gátott el akarta nyelni a világot.

A megáradt folyó hőmpölygő hullámaiban állatok hullái, kocsik lovasról sodródtak. Borzalmas látvány.

Az itéletidő rettenetes károkat okozott Zalaegerszegen is. A vihar megromgálta a plébánia templomát, lesodorta a bádógtetőt a keresztel és a Zala folyó megdagadt hullámain elsodorta, úgy hogy csak a harmadik község határában tudták kihalászni.

Az ár a vasúti síneket kimosta és úgy elvitte, hogy nyomuk veszett. A kárt alig lehet kiszámítani, amit a borzasztó vihar okozott.

De legborzalmasabb pusztítását Kozmadombján végezte az itéletidő. A községben keresztül folyik a

Lendva, melynek megáradt vize csakhamar előntötte a községet. Egy jómódú gazda, Bertalan Vendel, házában a gyermekek éppen kúnn játszadoztak az udvaron, mikor a vihar hirtelen kitört.

Villám villámcsapást ért, az egyik bele ütött az udvaron álló hatalmas körtéféba, mely alá húzódtak a gyermekek. Négyen voltak: a tizenegy éves Vendel, a nyolc éves Lajos, a hat éves Anna és a négy éves Károly.

A két testvért, Károlyt és Annát rögtön meglötte a villámcsapás.

Valósággal megszenesedett holttestüket ott találták meg a kétségbeesett szülők.

A másik két gyermek volt a rettenetes hír vívője. De hogyan jelentették ezek is! Nem szóval mondták, el, hogy a kis August meg a Károlykát a villám sújtotta agyon. A ruhájukat meggyújtotta a villám és kétségbeesett jajveszkeléssel futottak be a házba.

Anyuk rögtön átkarolta őket, úgy akarta elfojtani a tüzet. Keze összegegett. A szerencsétlen gyermekek is olyan súlyos égési sebeket szenvedtek, hogy életbenmaradásukhoz alig van remény.

IRODALOM

Hét országban keresztül. Faragó Rezső volt makói hírlapíró társunk a kultuszminisztérium ösztöndíjával hosszabb külföldi tanulmányutat tett. Bejárta egész Nyugat Európát és hét országban vezett zurnalisztikai és szociálpolitikai tanulmányokat. Arról, a mit a kulturált Nyugat országában látott és tapasztalt, vaskos kis füzetet ír és „Hét országban keresztül” cím alatt közreadja. Címlepet a könyvhöz Balog István festőművész rajzolt. A tanulmány az ősz elején jelenik meg és ára 2 korona lesz. Előfizetni lehet a szerzőnél Nagyszalontán (B. harmegye), valamint lapunk szerkesztőségében is.

Iskolai értesítés.

Beíratások a belterületi állami elemi iskolánál.

Az 1913-14. tanévi beíratkozások egy a szegedi, — mint a Deák Ferenc — és Bajza utcai iskolához f. évi szeptember hó 1, 2 és 3-án délelőtt 8-11-ig és délután 2-4-ig a Deák Ferenc utcai állami iskola helyiségeiben lesznek megtartva. A tanítás szeptember hó 4-én a rendes időben kezdődik.

Az I. osztályba felveendő tanulók hozzák magukkal az anyakönyvi, születési és oltási bizonyítványukat.

Akik a múlt évben ezen intézetben tanultak, hozzák el az innen tanév végén nyert értesítő könyvüket és 50 fillér felvételi díjat.

Akik pedig az I. osztályba újonnan iratkoznak, valamint a más intézetből az állami iskolába átlépni szándékozók, amennyiben értesítő könyvük a minisztérium által megállapított értesítőkönyv szövegével nem talál, az 50 fillér felvételi díjon kívül még 18 fillért tartoznak új értesítő árban befizetni.

Mivel az iskola nyilvántartó hivatal a régi házszámot kívánja, sziveskedjenek a tisztelt szülők a beíratás alkalmával a régi házszámot bemondani, mert anélkül egy tanuló sem vehető fel.

Végül felkérem a tisztelt szülőket, hogy óvodaköteles gyermekeiket a saját körzetükben levő óvodákba,

Sürgös figyelemztetés!

Ha illatszer, pipe eszappan, kozmetikai, arc- és kézápolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikába vágó cikkeit a legjobbnál a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent „ILLATSZER ÉS HÁZTARTÁSI ERTESÍTŐNKET” melyet ingyen és bérmentve küld:

„HEZ” illatszer- és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben Budapest, VIII., Losonci-utca 13/hz.

GYORSHIZLALÓ

(abrafűszer).

Mindennemű állatok emésztése, hizása és erősítése. 1 doboz 90 fillér. A földművelésügyi miniszter által engedélyezve

MEDOL (creolin-ke. ócs)

a le jobb szer rüh és az állatok összes bőrbetegségei ellen.
Kapható: a Csillag Drogériában Makó, Főtér.

CZIGÁNYPRIMÁS

„Király Ernő mulat”

ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramofon hanglemezeknek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sirni”, „Futóbolond”, „Temetés volt a faluban” stb. Darabja 2.50 fillér. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül 0-0 0-0 csakis 0-0 0-0

Wagner „HANGSZER-KIRÁLY-nál

kaphatók. — Budapest, József-körút 15 a. Alig használt nagy dupla hanglemezek óriási válasszékban darabja csak 60 fill. Legolcsóbban javít! — Lemez

cseréje ingyen! — Kérjen nagy óvást! Figyelem a Wagner névre és 15. házszámra fényképes árjegyzéket

Tisztelettel van szerencsém a t. vásárló közönséget értesíteni, hogy a Kocsis és Skopál cégből kiléptem és a városháza épületében (Pallagi Ernőné helyén)

üveg és porcellán kereskedést

nyitottam. Elvállalok képeretézést, épület üvegezést, lakásokat villamos csillárral és cserép kályhával való felszerelésre.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam

tisztelettel

Kocsis Mihály.

30. kat. hold prima föld

közel a városhoz hagyma alá kiadó Iritz Miksánál.

Eredeti Fegyvergyári kerékpárok

Eredeti Helicár Premier kerékpárok

Eredeti Alfa, Humbert és Rudge kerékpárok

Ezen eredeti védjegyek alatt a legerősebb építésű, a legtökéletesebb dupla harang csapágyzatu és a legtökéletesebben felszerelt kerékpárok jönnek forgalomba.

Eredeti Reithoffer és oroszországi gummik, lámpák, csengők és mindennemű kerékpár részek kizárólagos raktára:

GLÜCK SAMU cégnél MAKÓ.

Pontos kiszolgálás, mérsékelt árak, kedvező fizetési feltételek.

Legújabb rendszerű permetezőket és permetező alkatrészeket, vizmentes ponyvákat, kenderzsákokat, cséplőgéphez való olajokat, szijakat és mindennemű felszereléseket, kék-uszó kocsikenőt legolcsóbban

GLÜCK SAMU cégnél szerezhető be.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszerárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

Üveges és nyitott kocsik fehér és fekete, megfelelő behuzatokkal és mindennemű ravatalozás díjtalanul.

Folyton a legújabb ujdonságok!

Tévedések kikerülése végett kérem a t. közönséget, hogy a saját érdekében is címre figyelni sziveskedjék és cégem jó hírnevét szem előtt tartva, gyászbeszédet alkalmával bevásárlás végett közvetlen hozzám fordulni.

Ma már nem szükség bizonyítani, köztudomású dolog, hogy a legszebb kiszolgálást adja a legnagyobb megelégedésre özv. GYURIK LAJOS-né „Örangyal” disztemetkezési vállalata

MAKÓ, Kenyérpiac, (Tökey-féle házban).

Legmegbízhatóbb pontos és szolid kiszolgálás.

Csanádmegye, valamint Makó város legrégibb eredetű, a mai modern kor követelményeinek megfelelően teljesen újonnan berendezett és új árukkal beállított elsőrangú disztemetkezési vállalata. — Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompadiszosztályig utólérhetetlen dísszal és olcsó árakon. — Előforduló gyászbeszédekben kérem a t. közönség nagyrabecsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel ÖZV. GYURIK LAJOS-né.

Olcsó tűzifa.

I. osztályu bükk-tűzifa felvágva és aprítva

100 kilónként 2 kor. 40 fillér.

TELTSCHE ADOLF

Telefonszám 49.

Liget-utcai fatelep.

ÉRTESÍTÉS.

Tamás Mihály

Teljes tisztelettel értesítem Makó város és vidéke közönségét, hogy úr kézmű- és divatáru üzletét átvettem, illetve **MEGVETTEM**. Tekintetbe véve, hogy az átvételnél sikerült a raktárt olcsón megszerezni, elhatároztam, hogy mielőtt az új és divatos árukkal felszerelném, az átvettek mélyen leszállított árban árusítom ki. Nb. támogatásukat kérve,

vagyok tisztelettel: Tamás Mihály utóda

VERMES MIKSA, (lud-piac).

Szigoruan szabott olcsó árak!

ÜZLET ÁTNEVEZÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy

szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, **SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ** kész férfi és gyermekruhákat. Külön mérték- osztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztosítjuk. Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa

férfi szabó.

Eladó ház.

Honvéd utca 52. számú ház a királyhegyesi ut közelében szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos Szöllösi Mihály a Zeidler malomban.

Kéz és lábizzadási

azonnal megszüntet a Pára (formaldehyd) 70 fillér.

Formaldehyd szappan fertőtlenít, izzadási szüntet, 1 drb. 70 fillér.

Salicylsavas hintőpor 30 fillér.

Kapható a **DROGÉRIÁBAN**, Főter.

41 kat. hold föld

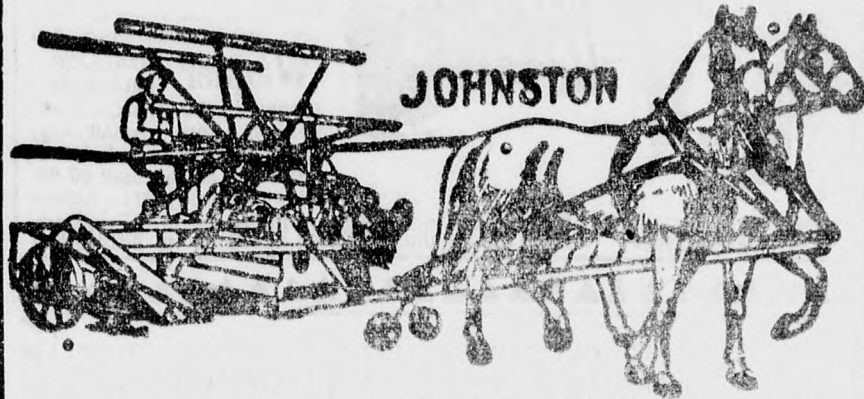
a valkányi határban, kocsorhíti pusztán szabadkézből örökáron eladó, vagy haszonbérbe kiadó. Értkezzi lehet Kása Andrással a kocsorhíti pusztán.

CREOLIN

elismerett legjobb fertőtlenítő szar-letallók, felkötő- helyek, póce- és gőzölögök fertőtlenítőszere. **ISTÁLLÓBAN** a háziállatok mosásához, rovarok távollatása és férgek elpusztítása céljára. Valódi csak **PEARSON** féle. Kézeltetési ismeret- test a creolin rőpiratot és ingyen mintát az egyedüli raktár:

Csillag Drogeria Makó, Főter ad.

Értesítés!

Van szerencsém a t. gazdaközönséget értesíteni, hogy a Szent- János téri házamhoz való beköltözés alkalmával

mezőgazdasági gépraktáramat és javító műhelyemet teljesen megnagyobbítva rendeztem be.

Raktáromba már megérkeztek az 1913. évi modelű egyszerűsített és ezidőszere leg- tökéletesebb **kéveköto aratógépek** a hozzá tartozó autórudhordók-

kal, mely Makón és a környéken több mint 300 gazdánál működik ugyszintén megérkeztek a **kukorica ültetők**. Ugy a ké- legújabb négyzetbe ültető **kukorica ültető**, mint

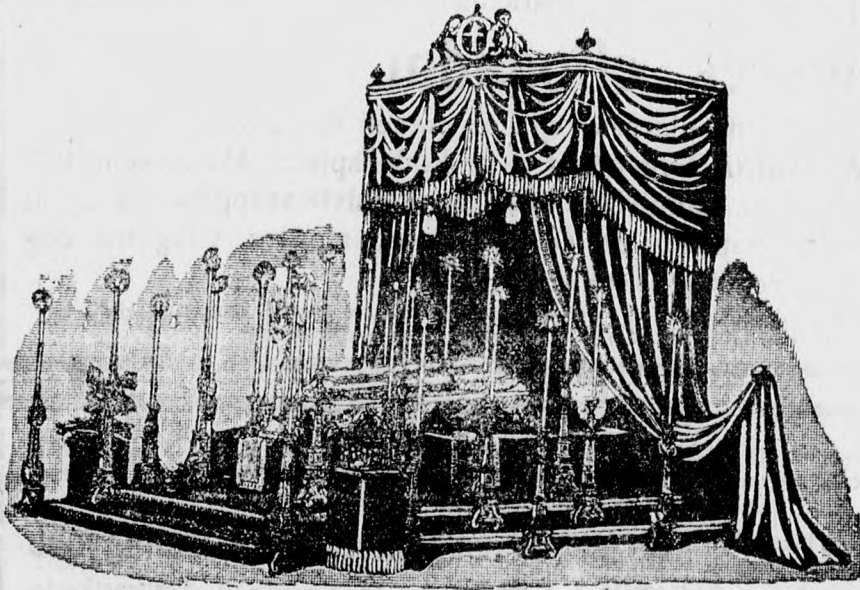
teljesen felszerelve vannak raktáromon.

Bárki által megtekinthetők és f. évi március hó 1-től kezdve minden vasárnap d. e. 11-12-ig ARATÓGÉP TANFOLYAMOT tartok. Az érdeklődő gazda- még az, hogy az aratógépek ré- közönséget szivesen látom. Fontos szei nálam egész éven át kap- hatok. A legsürgősebb munkaidőben sem történhetik az aratásnál fenn- akadás. — Raktáron tartok kitünő SISAL-féle kéveköto zsinogot, első rendű GÉPOLAJAT, BACHER-féle EKÉKET amerikai tükköracól kor- mánynyal, IMPERATOR műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utánzati vaspálcás boronákat, répa és szecsokavágókat.

Mindenféle gépek javítását pontosan és jutányosan esz- közlöm Szives pártfogást kér

LIPTÁK BÉLA

gépraktár Szent János-tér 120

Kérem hirdetésemet átolvasni!

HORVÁTH NÁNDOR Makó város és vidéke disztemetést rendező intézete

Makón, Szegedi-utca I. szám. (Glück-féle házban.)

Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a leg- diszesebb pompa-diszostályig pontos és megbiz- hatókegyeletteljes kiszolgálással.

Hullaszállítást és exhumálást bárholonnan bárhová pontosan és a legszolidabb árak mellett eszközlöm.

Nagy választékban tartok raktáron különféle szinezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkel, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint minden szinezett festésű fakoporsókat.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek.

Sirkoszoruk érc-, élő- és művirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsátom a nagyérdemű gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást is díjtalanul végzem.

Céлом az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem fizetem szakszerű és a legszolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett.)

Horváth Nándor
disztemetést rendező intézete.

illetve állandó gyermekmenedékházakba szeptember hó 1 én kezdődőleg sziveskedjenek beiratni.

Makó, 1913. aug. hó

Tókos Izsák.
igazgató.

SZINHÁZ.

Műsor:

Szerdán, itt először „A szent házasság” és a „Kék róka” vig operett.

Csütörtökön, itt másodsor „A szent házasság” és a „Kék róka” vig operett.

Pénteken, bérletszünetben „Művészestély” (Cabaret).

Nagy Dezső buceufellépte.

A legkiválóbb vidéki színművész, Nagy Dezső ma lépett fel utóijára a makói színpadon. Sok-sok színpadi dicsőség értékes nagy sikerek fűződnek Nagy Dezső makói működéséhez. Eppen ezért Makó város színgyűbarátai fájdalommal vették tudomásul a kiváló művész távozását s ma esti buceufellépte alkalmával szeretetük és nagyra becsülésük jeleivel halmazták el Nagy Dezső művészetére a makói közönség soká fog emlékezni s elismeréssel fog mindenkor adózni Nagy Dezső nemes művészetének.

Ugyancsak ma bucsuzott e a makói közönségtől Korda Sándor a társulat kitűnő baritonistája, kinek szép énekében sokat gyönyörködünk. Távozásukat sajnálattal vesszük tudomásul.

En vagyok a néni. A sok újdonság között egy régebbi, de azért kiváló angol bohózat kerül szombaton bemutatásra „En vagyok a néni” címen. Ebben a darabban lép fel először Inke Rezső a kiváló hírű színész, kinek ez egyik igen jó szerepe lesz. A darab sikerét, melyet a fővárosban közel 200 szor adtak, biztosítja az is, hogy a főbb szerepeket oly kiváló erők mint Nádasyné, Peterdy, Molnár Janka, Pintér Irma, Thuróczy, Fenyő, Heltai, Inke, Szendrey, Komlós és Káldor játsszák és Heltai Hugó rendezzi.

A harmadik művészestély. Mint az előjелеkből látjuk semmivel sem fog mögötte maradni az eddigieknek, sőt tán azok fölött is fog állani, mert eltekintve attól, hogy az eddigi szereplők mind új számokat adnak elő az új tagok is fellépnek, ezek közül elsősorban Pintér Imát a bájos fiatal énekes naivát, valamint Kollár Zsuzsikát kell megemlítenünk, kikuruc dalok előadásával fogja szórakoztatni a hallgatóságot. Az est tulajdonképeni fénypontja a Heltai Hugó rendezésében színe kerülő „Zsur a ligetben” című egyszerű színpadi trófia, melyben Peterdy, Molnár Janka, Nádasyné, Pintér Irma, Heltai, Komlós, Burányi és Káldor játsszák. Az egész Cabaret összeállítás és rendezése Heltai Hugó munkája, aki a conferancier szerepét is betölti egyúttal. Az előadás iránt már most oly nagy az érdeklődés, hogy jegyek, noha bérletszünet van, már csak igen korlátozott mértékben kaphatók.

Eladó vagy kiadó

a Gyöngy-utca 1177. számú ház, mely áll 3 szoba, konyha, kamra, nagy kocsiszín, köves udvar s egyéb mellékhelyiségekkel. Értekezni lehet a fenti szám alatt Matusik István tulajdonossal.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(166)

30. fejezet.

Mit határozott a komtesz?

Még a középosztály is úgy vélekedett, hogy a szép és gazdag Tekla komtesznek - muszájból kell a senki Szedressyhez mennie.

Tekla gyanította, hogy milyen balvéleményben van róla a világ.

De mit tehetett volna ellene?

Semmit!

Túrni és szenvednie kellett, anélkül is inkább, mert ő akarta így.

Szedressynek hitelezői körében ugyancsak felment az értéke.

Nagyuri házassága hírére korlátlan hitelt nyitottak neki, a mit Szedressy teljes mértékben ki is használt.

Menyasszonyának gyémánt ékszereket küldött nászajándéku, persze azzal a számítással, hogy esküvő után - a menyasszony fizeti az ékszerész számláját.

A tábornok szomorú fejbillegéssel figyelte ezt a készülődést.

Leánya arcáról szikra örömet vagy boldogságot sem olvasott le, a vőlegény pedig igen ritkán mutatkozott s ha jött, Tekla nem valami nagy melegséggel beszélgetett vele.

Szedressy azonban a menyasszonya érzelmeivel nem sokat törődött.

Neki a vagyon kellett, s ujabban - egy főispánság.

Barátai körében híresztelte is, hogy esküvője után nagy befolyásu apósa kieszikül a kormánytól főispánná leendő kinevezését. Így aztán a vagyonhoz meglesz a tekintély is!

(Folyt. köv.)

Egy teljesen modern ház

közvetlen a Főter mellett, Petőfi-utca 16b. sz. a., melyben 3 szoba, előszoba, fürdőszoba, éleškamra, konyha, mosókonyha, pince és több mellékhelyiség, vízvezeték, villanyvilágítás, továbbá két udvar és a. o. a. feletti 160 tőke csemege faj lugos sző ővel és faj gyümölcsfákkal beültetett nagy konyhakert van, szabadkézből kedvező fizetési feltételek mellett örökáron eladó. Értekezni a fenti szám alatt Torma Józseffel.

Kiadó föld. Mikócsában 5 járadó szántóföld

az ugar szélén hagymatermés alá 2 évre hasznóberbe kiadó. Tudakozódni lehet Bajnóczy Sándornál 115. tanyaszám.

Kövecs Antalnak a földéaki határban fekvő földjéből mintegy 40-50 kat. hold vöröshagyma és fagyhagyma alá egy évre hasznóberbe kiadó.

Értekezni lehet a lakásomon. Kövecs Antal építész.

Új hagymászsákok

a legolcsóbb árért kaphatók

Markovics Zoltán

zsákkereskedőnél
Deák Ferenc utca 31. ujszám.

Föld és ház eladás.

A marsi halom közelében 2 járadó, valamint Vásárhelyi utca 68. ujszámú ház eladó, esetleg hasznóberbe kiadó. Tudakozódni lehet Péntek Jánosnál Csanádpalotán, vagy Fodor Balázs Szegedi utcai lakosnál.

Eladó nagy birtok.

Nagyvárad mellett, telekkönyvileg már parcellázott, körülbelül 1500 holdas kitűnő minőségű fekete szántóföld

igen kedvező vételáron, esetleg igen olcsó kamatos törlesztés mellett azonnal eladó. Venni szándékozók nálam jelentkezzenek:

Baróti Endre

ref tanító, Szikszay-utca 4. sz.

Kiadó lakás. Rákóczi-utca

29. ujszámú házban egy lakás kiadó, mely áll két szoba, konyha, éleškamra és több mellékhelyiségből. Értekezni lehet Nagy Gy. György tulajdonosai s fenti szám alatt vagy Nagy Gy. Péterrel Hunyadi u. 11. ujszám.

MÁLNASZÖRP
a legkitűnőbb valódi hegyi
SALICYLSAV befőzéshez
Dr. OETKER-féle sütőpor,
Vanília cukor, Padding-por,
Citrom limonadé-por.
Kapható:
a Drogériában, Fő-tér.

Eladó föld. Az igási és rákosi-ut között a Rác-ut közelében egy fertály tanyaföld

szabadkézből eladó vagy hasznóberbe kiadó. Értekezni lehet Borbás Józseffel Vásárhelyi-utca 382. régi szám, Kudar gyógyszer-tár mellett.

Menyasszonyi butorok
olcsó és jó kivitelben kaphatók
ALEXI JÓZSEF
asztalos üzletében (régí sörház),
Teltsch Adolf gőzmalmával szemben.
MEGRENDELÉSEKET
a legújabb minták után készítek.
Elvállalok ÉPÜLET, PORTÁL-ÉS
BOLTBERENDEZÉSEKET
a legújatosabb arak mellett.
Jó kivitel és pontos kiszolgálás.
Tisztelettel
Alexi József épület és butor asztalos.

Czipész üzlet megnyitás.
Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Makón a Kossuth szoborral szemben a Pollák-féle házban o-o o-o a mai kor igényeinek megfelelő o-o o-o

czipész üzletet nyitottam.
Raktáron tartok férfi, női és gyermekczipőket a legjobb és legszebb kivitelben, ugyszintén megrendeléseket a legegyszerűbből a legdivatosabb kivitelig készítek és a legmesszebbmenő igényeket is kielégítem, fájós lábakra biztos sikerrel kényelmes czipőket készítek a legolcsóbb árak mellett. Törekvésem oda irányul, hogy a tisztelt vevőközönséget a legjobban és a legolcsóbban kiszolgáljam. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

NAGY ELEK czipész mester.

Eladó föld!

Alólirott ezennel tudatom, hogy a rákosi útfélen levő két azaz **kettő járandómat**

szándékoznék örökáron szabadkézből eladni, esetleg hasznóberbe kiadni. Érdeklődők értekezhetnek Nacsa András vállalkozónál, Hold-utca 10. szám.

ÉRTESETÉS. A közforgalomban használt mérlegek és súlyok időszakos hitelesítései alkalmából van szerencsém becses figyelmébe ajánlani a már évek óta Makón, Héderváry-utca 6. szám alatt fennálló **mérlegjavító-műhelyemet,** ahol elvállalok és a hitelesítés követelményeinek megfelelőleg felelősség mellett javítok minden rendszerű mérlegeket és azok súlyait. Teljes tisztelettel

Papp Gyula, mérleglakatos.

Gazdálkodók figyelmébe!
Ki akar földjén kat. holdként 2-3 métermázsa búzával többet termelni, az vesse buza alá a szuperfoszfát műtrágyát.
Megrendelhető és raktáron kapható minden időben Diós Imrénél Makó, Vásárhelyi-utca 15. szám.

Gazdálkodók figyelmébe.
Tisztelettel tudatom a n. é. gazdálkodó közönséggel, mi szerint Gróf-Vay-utca 14. számú házam mely gazdálkodóknak kitűnően van berendezve, és ezen szám alatt 1 drb. szecska, 1 drb. répa vágó gép, 1 drb. vas borona, 1 drb. D. 10 M. N. jegyű kitűnő valódi Sack eke és kocsik más vállalat miatt szabadkézből azonnal eladók. Bővebbet a fenti szám alatt Erdel Sándornál.

POÓR ENDRE
gyógyszerésznél kapható Makón
VILMA-CRÉM
gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvörösség és mindenféle bőrtisztatás ellen.
Vilma hajpor, Vilma szappan és hajjítító szer.
Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajjítító 1 kor
Ezen piperezerek több kiállításon érmekekkel lettek kitüntetve.

Értesítés. A jó gyümölcsstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes baraczk és szilva pálinkákat 2 K., 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. IRITZ SÁMUEL özv. cég. A valódiságért a cég felelősséget vállal.

Értesítés. Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy **PATAKY F. J. cég** gőzfűrészt és fatelepét átvettem, ahol a legjutányosabb árban kapható mindennemű épületfa, deszka, zsindely, bognárfa, tűzifa úgy felvágva, mint hasábosan kiölezve. Tisztelettel:
Telefon 57 szám. Ugyanott egy jóházból való fiu tanulóknak felvétetik. **Landeszmán Mór.**

ÉRTESÍTÉS. Saját termésű fehér és siller xx xx xx xx xx
HOMOKI BORT,
ugyszintén saját lőzésű
TÖRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,**
Szegedi-utca.

Felülmulja a Sack ekét

a legujabb tükör acél eke

pormentes taligával, jobb és olcsóbb, próbára adja bárkinek

Halász Á. gépkereskedő Kossuth-utca 11., a városi mázsaház mellett. ::

A legujabb vetőgépek megérkeztek!

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörén kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélzókra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Söröző-Társaság főraktára.

Uj lisztüzlet.

Tisztelettel van szerencsénk a t. fogyasztó közönséget értesíteni, hogy a Hunyadi-u. és a Főtér sarkán, a Makói Takarékpénztár épületében egy

liszt és fűszer fiók üzletet

nyitottunk, hol állandóan a legjobbnak elismert liszt, korpa, derce és magdara a legolcsóbb napi áron kerül eladásra. Tisztelettel **Zeitler Rudolf és Társai R.-T.**

Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására adni, hogy Makón a Lonovics-sugaraton saját házamban fiam, ifj. Joó Antal vezetésével a mai kor igényeinek megfelelő

fűszer- és vegyeskereskedést

nyitottam, ahol állandóan raktáron tartok mindennemű fűszer-árut, u. m.: cukrot, kávé, borsót, lencsét, valamint csemegét, déligyümölcsöt, ugyszintén az összes háztartási cikkeket, melyeket mindenkor a legolcsóbb áron bocsátok tisztelt vevőim rendelkezésére. Naponta friss pörkölt kávé és denaturált szesz kapható! Mindennemű gyümölcs állandóan kapható. Szives pártfogást kér

Id. Joó Antal.

TAVASZI UJDONSÁGOK MEGÉRKEZTEK!

A LEGDIVATOSABB

hosszu és rövid női felöltök (Raglánok) a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig óriási választékban!! Mint üzletünk különlegességét ajánljuk nagy raktárunkat tavaszi kosztümökben nemkülönbön pongyolák, külön blousok és aljakban fel, !!!! sósoknyákban !!!!

A legszebb tavaszi és nyári női kalap ujdonságok Nagy választéku női fehérnemű raktár. Gyászkalapok, bluzok, pongyolák, kosztümök, aljak állandóan nagy választékban.

Pártos E. és Társa

nagy női felöltök áruházában Makón, Főtér Otthon-kávéház mellett.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

kisebb és nagyobb mértékben **KEDVEZŐ ÁRBAN** !! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!